

Данилишин Б. М.

*академік НАН України, д.е.н., проф.,
завідувач кафедри регіоналістики і туризму,
Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана;*

E-mail: bm@online.com.ua

Микитенко В. В.

*д.е.н., проф., головний науковий співробітник;
ДУ «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України»;*

E-mail: vmikitenko@ukr.net

ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КАСКАДІВ РЕГІОНАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В РЕСУРСНИХ ОБМЕЖЕННЯХ

Сформовано, розроблено та обґрунтовано методичне забезпечення оцінювання-прогнозування вимірів результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадних форм організації виробничо-господарської, міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії регіональних соціально-економічних систем в Україні. Його запропоновано реалізувати за дев'ятьма замкненими етапами зустрічного стратегування та виконання організаційно-економічних, економіко-статистичних і когнітивно-інформаційних процедур (тобто, «зверху» і «знизу»).

Доведено, що розробка дієвого методичного інструментарію повинна передбачати розбудову оригінальної мультирівневої системи відносних показників. До неї запропоновано включити наступні узагальнені інтегральні показники: масштабів розвиненості стратегічного потенціалу промисловості;

потенціалу сталого розвитку; результативності провадження інвестиційної діяльності; ефективності інноваційних витрат на модернізацію; виміри соціально-економічної нерівності розвитку каскадів; потенціал сталого людського розвитку. Визнано, що їхнє агрегування за використання коефіцієнтів вагомості дозволяє встановити об'єктивні рівні результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадного формату організації виробничо-господарської взаємодії в Україні в ресурсних обмеженнях.

Ключові слова: каскади регіональних соціально-економічних систем; результативність та ефективність макроекономічного регулювання.

Постановка проблеми. Нагальність розбудови в Україні каскадного формату організації виробничо-господарської, міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії передбачена статтями Угоди про асоціацію України з країнами-членами ЄС [1] та доктринальними положеннями Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [2]. Однак, запропоновані у попередніх науково-прикладних розробках ([3 – 5]) організаційно-економічні процедури і структурно-логічні схеми щодо формування сучасного механізму стратегічного управління забезпеченням результативності макроекономічного регулювання в Україні вимагають нагальності розробки інформаційно-методичного інструментарію з оцінювання-прогнозування вимірів ефективності функціонування як національного господарства (НГ), у цілому, так і регіональних соціально-економічних систем (РСЕС), зокрема. Поряд із цим, слід обґрунтувати теоретико-методологічні засади, за якими буде провадитися побудова технології управління забезпеченням результативності і, в її межах, сформувані комплекс специфічних важелів, заходів і засобів цілеорієнтованого впливу. Тому, вважаємо за доцільне признати, що розбудова нової регіональної карти України¹ за урахуванням вимог економіко-статистичної системи NUTS-II

¹ Виконання зазначеної умови обумовлено вимогами, передбаченими статтею 267 Розділу IV, що репрезентовано у Частині 2 Глави 10 [1]: «Для цілей застосування положень цієї статті та статті 262 цієї Угоди, Сторони визнають, що протягом перших п'яти років після

(номенклатура територіальних одиниць, сформована для потреб економіко-статистичної оцінки у країнах-членах ЄС) може бути реалізовано лише за каскадним форматом виробничо-господарської, міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії у контексті забезпечення надійності і збалансованості функціонування реального сектору регіональної економіки (визнано й доведено дослідниками у попередній науковій праці [6]). Зазначене, певним чином, і дозволить сформувати організаційно-економічні, техніко-технологічні та когнітивно-інформаційні умови задля генерування в межах каскадів РСЕС процесів різної природи у площині підвищення ефективності функціонування як національної, так і регіональної економіки в ресурсних обмеженнях, які мають місце, наразі, в державі, при нарощенні суспільно-політичних і військово-економічних загроз українському державотворенню.

Аналіз попередніх досліджень та публікацій. Вивчення результатів науково-прикладних досліджень у зазначеній площині дозволяє засвідчити про те, що сучасними проблемами регіонального розвитку в системі національного господарства, а також формування нової регіональної карти України займалися такі науковці, як О. Алимов, О. Амоша, С. Дорогунцов, С. Бандур, В. Геєць, М. Долішній, Е. Лібанова, С. Шкарлет та інші (зокрема, наведено у [7 – 9]). Окремий науковий доробок, що присвячено розробленню дієвого інформаційно-методичного інструментарію, репрезентовано і у роботах авторів статті. Однак, обґрунтування об'єктивної мультирівневої системи щодо оцінювання-прогнозування ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадів регіональних соціально-економічних систем потребує подальшої системної розробки та апробації у практиці господарювання за

набрання чинності цією Угодою будь-яка державна допомога, надана Україною, буде оцінюватись з урахуванням того, що Україна має розглядатися як територія, ідентична до тих територій Європейського Союзу, які описані у статті 107(3)(а) Договору про функціонування Європейського Союзу. б) Протягом чотирьох років з дати набрання чинності цією Угодою Україна має надати Європейській Комісії показники валового внутрішнього продукту на душу населення, гармонізовані до рівня NUTS II. Орган, визначений у пункті 1 цієї статті, та Європейська Комісія мають спільно оцінити відповідність регіонів України, а також відповідну максимальну інтенсивність допомоги для того, щоб скласти регіональну карту згідно з відповідними керівними принципами ЄС».

урахування умов щодо забезпечення переходу держави та її регіонів до сталого розвитку.

Формування цілей статті – дослідження проблем забезпечення дієвості використовуваного методичного інструментарію з оцінювання-прогнозування результативності та ефективності макроекономічного регулювання та формування відповідного типу системи показників, що дозволяє об'єктивно визначати оціночні й прогнозні макроекономічні показники розвитку каскадного формату виробничо-господарської, міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії в Україні, що функціонує в ресурсних обмеженнях при постійному нарощенні загроз і ризиків українському державотворенню.

Виклад основного матеріалу дослідження. Признаємо, що важливою основою для розробки та запровадження у практику реальних цільових програм регіонального розвитку і забезпечення надійності функціонування національного господарства – є визначення результативності та ефективності реалізації дії сучасного механізму макроекономічного регулювання, а, в його межах, використовуваних важелів і регуляторів. Однак, економетричні й організаційно-економічні процедури у цій площині базуються на усталеному апараті та методологічних засадах. Тому, автори підтримують твердження і обґрунтування дослідників [9 – 11], у тому, що визначення оціночних і прогнозних параметрів функціонування як НГ, так і РСЕС (у т.ч. і каскадів РСЕС) повинно передбачати розробку й обґрунтування мультирівневої системи відносних показників, а на її основі – удосконаленого методичного підходу, що за зустрічною схемою дозволить перевірити розрахунки на адекватність, особливо, у сучасних умовах їхнього розвитку (при цьому, й, одночасно врахувати імовірні чи «ініційовані» політичними елітами за рахунок провадження адміністративно-силових акцій із елімінування певного рівня технологічної, структурної чи іншої природи зрушення/ недосконалості в межах певного класу каскадів або ж регіоні).

Тому, формування мультирівневої системи відносних показників пропонується здійснити за двома рівнями «зверху» і «знизу». У першому блоці

(«зверху»), задля оцінювання-прогнозування показників результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку як каскадів РСЕС, так і окремо для кожного регіону, пропонується використати методичні підходи, які опрацьовано у [5; 10] (рис. 1). І, за результатами їхнього удосконалення, побудувати підсистему відносних показників за моделями структурного, що складається з чотирьох компонент (узагальнених інтегральних показників):

- масштабів потенціалу сталого розвитку регіону/ каскаду;
- результативності провадження інвестиційної діяльності;
- ефективності інноваційних витрат на модернізації реального сектору регіональної економіки України;
- результативності управління забезпеченням економічної безпеки.

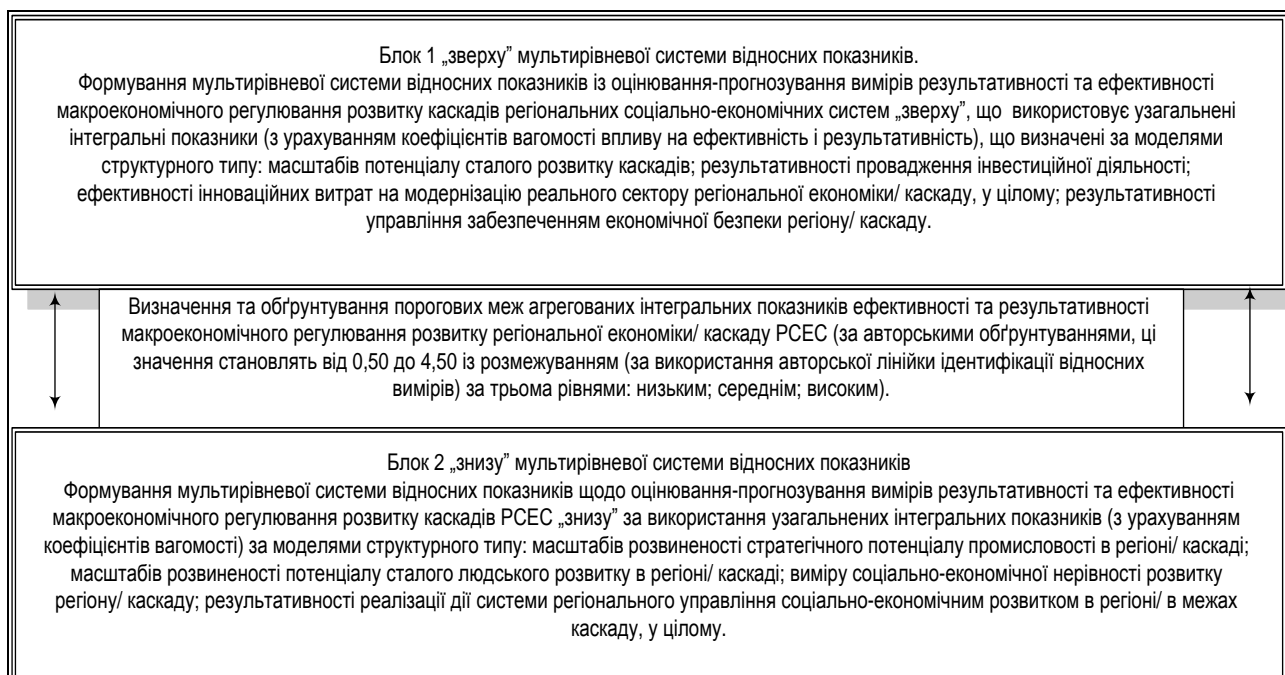

Рис. 1. Структурно-логічна схема зустрічного оцінювання-прогнозування вимірів результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадів в Україні в ресурсних обмеженнях (удосконалено авторами статті за використання науково-прикладного доробку [5; 10])

При цьому, слід вказати і на те, що сформування таким чином системи відносних показників дозволить удосконалити методичний інструментарій (приведений у [5; 10], що забезпечує виконання процедур із зустрічного

оцінювання-прогнозування результативності та ефективності макроекономічного регулювання. Поряд із цим, одночасне врахування й розмежування специфічних факторів впливу на процеси переформатування сучасної регіональної карти України (табл. 1) передбачить об'єктивність подальшого формування нових територіальних господарських комплексів, виробничо-господарська, техніко-технологічна, організаційно-економічна діяльність яких базуватиметься на використанні сукупних масштабів стратегічного потенціалу регіонів, інкорпорованих до каскадного формату [12; 13].

Таблиця 1

Групування специфічних факторів впливу на сучасні процеси переформатування сучасної регіональної карти України

Тип фактора і характер впливу	Сутнісна змістовність реальних закономірностей та їхні потенційно факторні ознаки у контексті розбудови нової регіональної карти на каскадних засадах
Суб'єктивний фактор цілеорієнтації трудової міграції	Різке зростання трудової міграції з проблемних та депресивних територій, як правило, сільської місцевості та районних центрів до місць більш високої економічної активності, якими переважно є обласні центри. Наслідок, скорочення кількості населення на селі та в малих населених пунктах — селищах і районних центрах
Об'єктивний фактор концентрації стратегічного потенціалу	У містах обласного значення суттєве посилення, концентрація виробничих, фінансових, людських та інших ресурсів, що відбувається виключно за рахунок периферії. При чому в найгірше становище потрапляють насамперед малі міста й районні центри, життєдіяльність яких залежить від надійності та збалансованості функціонування одного-двох промислових підприємств. В умовах кризи окремі населені пункти перебувають на межі виживання
Ендогенно спрямований фактор нагромадження диспропорцій	Невпинне зростання регіональних диспропорцій в економічному розвитку територій призводить до дезінтеграції єдиного економічного простору країни, посилення тенденцій замикання внаслідок генерування ознак ендогенності та локалізації закономірностей соціально-економічного розвитку та регіональних економік України.
Нормативно-правовий фактор регіоналізації	Нормативний формат і межі регіону як вираз політичної волі, за якого вони закріплені відповідно до завдань, що стоять перед територіальною громадою, а також кількості населення. Розподіл, у першу чергу, повинен бути ефективним і економічним, відповідати історичним, культурним, технологічним та іншим історичним факторам функціонування певної регіональної соціально-економічної системи держави.

Тип фактора і характер впливу	Сутнісна змістовність реальних закономірностей та їхні потенційно факторні ознаки у контексті розбудови нової регіональної карти на каскадних засадах
Економіко-статистичний фактор територіального устрою	Аналітичні (або функціональні) області визначаються згідно із економіко-статистичними вимогами ідентифікації особливостей розвитку регіонів / певного регіону держави. Вони об'єднують зони, використовуючи при побудові регіональної карти географічні критерії розвитку окремої регіональної соціально-економічної системи (наприклад, корисні копалини, тип ґрунту), або за допомогою врахування базових соціально-економічних критеріїв (наприклад, однорідність, взаємодоповнюваність або полярність закономірностей розвитку окремих регіональних економік).

Джерело * Сформульовано, обґрунтовано і систематизовано у табличному вигляді авторами статті за даними, репрезентованими у джерелах [3 – 7; 13].

У відповідності з вказаним вище та згідно зі структурою побудованої системи відносних показників (див., рис. 1) вважаємо за доцільне, надалі, уточнити окремі процедури, які рекомендовані для використання при оцінюванні-прогнозуванні результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадів РСЕС², що стане основою для розроблення і подальшої реалізації в межах кожного з класу каскадів (бінарної чи масштабної інваріантної спрямованості) відповідного типу стратегії управління забезпеченням результативності функціонування. На авторське переконання остання матиме не однозначний склад стратегічного інструментарію. Оскільки, у більшій мірі між ними різняться як масштаби і характер зовнішньоекономічної (наприклад, з огляду на дані, які приведені авторами статті у табл. 2 і 3), так і виробничо-господарської діяльності (а, у окремих, зокрема, на території Донецького каскаду, наразі, існує й достатньо напружена суспільно-політична ситуація у зв'язку з проведенням антитерористичної операції на сході країни).

² Рекомендовано [3 – 5; 13] розмежувати новостворені десять каскадів регіональних соціально-економічних систем на два класи – бінарної та масштабної інваріантної спрямованості (тобто, скорочення БСК та МІСК)

Таблиця 2

Частка експорту української промислової продукції за регіонами держави у розрізі каскадних форм організації виробничо-господарської взаємодії до країн ЄС у 2014 р. *

Каскадні форми / області України		Частка експорту до країн ЄС у загальній структурі експорту країни, %	Частка експорту до країн ЄС із загального обсягу експорту регіону, %	
Івано-Франківський каскад (БСК)	Закарпатська область	Каскад, у цілому – 2,60	1,78	85,0
	Чернівецька область		0,10	47,9
	Тернопільська область		0,42	71,1
	Івано-Франківська обл.		0,40	52,0
Донецький БСК	Донецька область	9,07	6,41	32,1
	Луганська область		2,66	46,6
Вінницький БСК	Вінницька область	1,02	0,35	31,9
	Житомирська область		0,39	39,7
	Хмельницька область		0,28	35,3
Черкаський БСК	Черкаська область	2,42	0,45	36,1
	Полтавська область		1,69	39,6
	Кіровоградська область		0,28	20,6
Кримський БСК	Крим	н/д	н/д	н/д
	м. Севастополь		н/д	н/д
Львівський каскад МІСК	Львівська область	Каскад, у цілому – 2,61	1,53	73,4
	Волинська область		0,70	69,4
	Рівненська область		0,38	49,5
Київський МІСК	Чернігівська область	Каскад, у цілому – 7,14	0,29	32,0
	м. Київ		5,96	30,0
	Київська область		0,89	27,9
Одеський МІСК	Одеська область	1,27	0,67	25,4
	Миколаївська область		0,38	10,8
	Херсонська		0,22	36,9
Дніпропетровський МІСК	Дніпропетровська область	4,71	3,32	21,0
	Запорізька область		1,38	23,2
Харківський МІСК	Сумська область	0,75	0,28	18,6
	Харківська область		0,47	14,6

Джерело * Тут і надалі, сформовано, обраховано, узагальнено і систематизовано у табличному вигляді за свідченнями, приведених у статистичних джерелах Державною служби статистики України.

Таблиця 3

Частка експорту української продукції за регіонами держави до країн СНД у 2014 році (репрезентовано у порядку убавання до ринків СНД) *

Регіони/ області України	Частка експорту до країн СНД у загальній структурі експорту країни, %	Частка експорту до країн СНД із загального обсягу експорту регіону, %	Частка експорту до РФ у загальній структурі експорту країни, %	Частка експорту до РФ із загального обсягу експорту регіону
Донецька область	4,8	23,9	3,9	82,2
Дніпропетровська область	4,5	28,8	3,9	86,1
м. Київ	3,7	18,5	2,6	73,1
Луганська область	2,4	42,2	2,0	83,8
Запорізька область	2,3	43,0	2,3	93,6
Харківська область	2,0	57,9	1,4	79,9
Миколаївська область	1,2	38,4	1,2	89,8
Київська область	1,0	31,3	0,8	84,3
Полтавська область	1,0	26,0	1,0	93,2
Сумська область	0,9	56,2	0,7	92,3
Житомирська область	0,4	40,1	0,3	83,5
Чернігівська область	0,4	39,6	0,2	63,9
Вінницька область	0,4	32,8	0,2	72,2
Черкаська область	0,4	32,8	0,3	78,1
Львівська область	0,4	19,2	0,2	70,0
Хмельницька область	0,3	53,7	0,3	83,4
Волинська область	0,3	27,3	0,2	86,2
Кіровоградська область	0,3	22,6	0,1	54,6
Закарпатська область	0,3	19,1	0,3	94,2
Одеська область	0,3	11,0	0,2	85,3
Херсонська область	0,2	31,9	0,1	94,2
Рівненська область	0,2	28,5	0,2	89,8
Івано-Франківська область	0,2	27,1	0,1	83,5
Чернівецька область	0,1	32,4	0,0	76,2
Тернопільська область	0,1	18,3	0,0	86,9
АР Крим	н/д	н/д	н/д	н/д
м. Севастополь	н/д	н/д	н/д	н/д

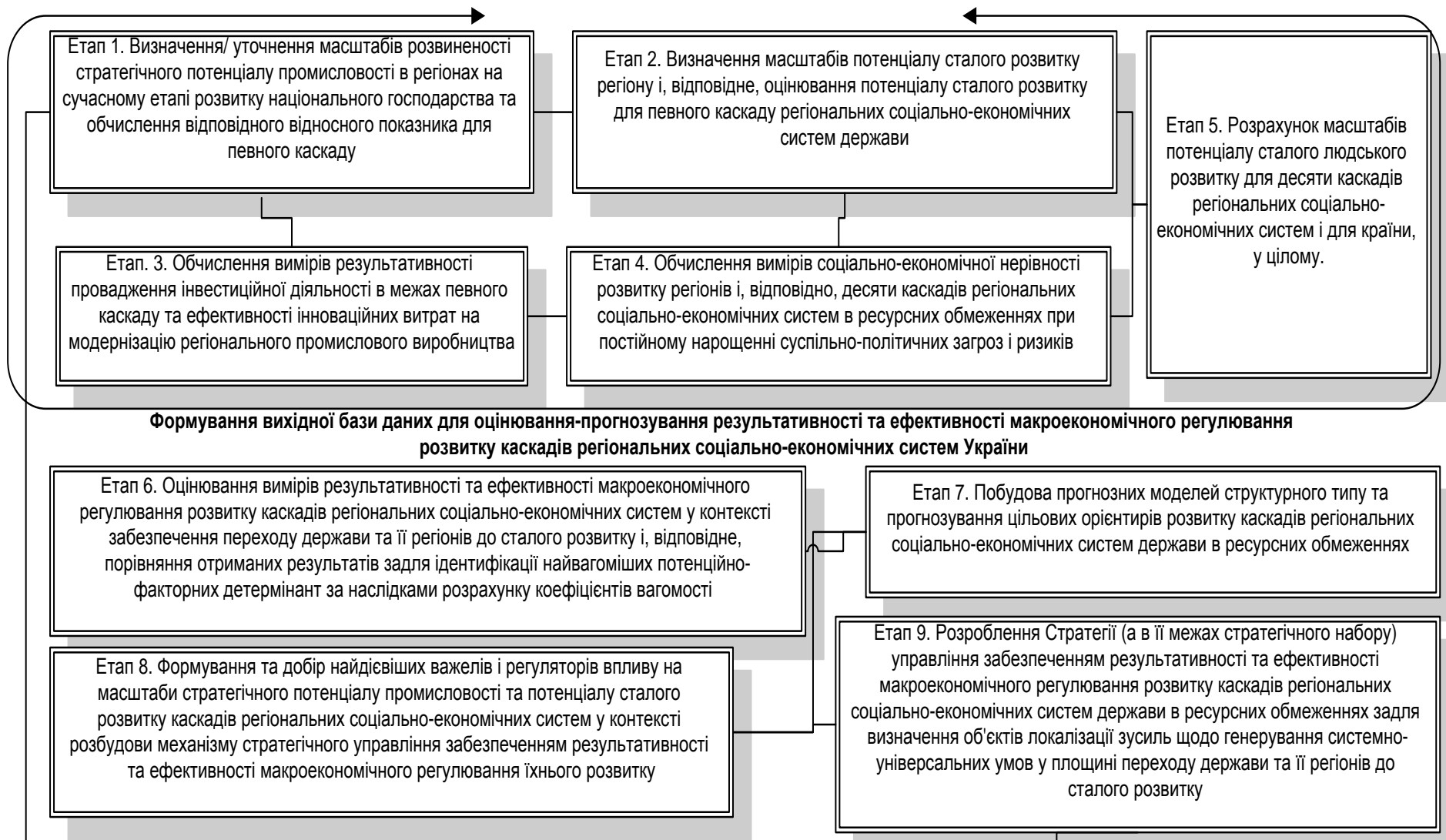

Рис. 2. Методичний підхід до оцінювання-прогнозування вимірів результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадів регіональних соціально-економічних систем задля розроблення відповідного типу Стратегії, а в її межах механізму стратегічного управління (авторська розробка)

Так, зокрема, визначення рівнів результативності та ефективності за кожним каскадним форматом організації виробничо-господарської, міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії передбачено (за авторськими обґрунтуваннями) провадити за дев'ятьма етапами зустрічного виконання організаційно-економічних, економіко-статистичних і когнітивно-інформаційних процедур у контексті розроблення дієвої Стратегії управління забезпеченням результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадів регіональних соціально-економічних систем в ресурсних обмеженнях, а в її межах і сформування відповідного типу механізму стратегічного управління (рис. 2).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Певним чином підсумовуючи вище наведені науково-прикладні розробки і результати системно-універсального аналізу щодо формування мультирівневої системи відносних показників і відповідного типу методичного забезпечення у площині об'єктивізації оцінювання-прогнозування вимірів результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадів регіональних соціально-економічних систем, вважаємо за доцільне підтвердити про таке:

сформування, розроблення та обґрунтування методичного інструментарію, зокрема, у площині об'єктивного оцінювання-прогнозування вимірів результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку каскадних форм організації виробничо-господарської, міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії регіональних соціально-економічних систем в Україні обумовлює потребу щодо нагального удосконалення сучасної технології державного, регіонального і місцевого управління;

використання у практиці господарювання оригінального методичного підходу (запропонованого до використання – див., рис. 2) за

дев'ятьма замкненими етапами зустрічного стратегування та виконання організаційно-економічних, економіко-статистичних і когнітивно-інформаційних процедур (тобто, «зверху» і «знизу») відповідно передбачає розробку цільового програмного забезпечення, що дозволить спростити економіко-статистичні розрахунки та побудову прогнозів основних макроекономічних показників (визначення перспективних кутів розвитку для кожного каскаду).

Список використаних джерел:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однією сторони, та європейським союзом, європейським співтовариством, іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631.

2. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

3. Механізм стратегічного управління забезпеченням функціонування каскадів регіональних соціально-економічних систем [Текст] / О. М. Алимов, О. О. Демешок, І. В. Драган [та ін.]. – Київ: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2016. – 64 с.

4. Алимов О. М. Збалансування та розвиток реального сектору економіки: цільовий концепт та проблеми забезпечення [Текст] / О. М. Алимов, В. В. Микитенко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів: Сучасний стан розвитку економіки, управління та рекламної діяльності України (м. Івано-Франківськ, 02.04.2015 р.). – Івано-Франківськ, Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького, 2015. – 258 с. – [С. 247 – 252].

5. Микитенко В. В. Методичний підхід до оцінювання-прогнозування результативності та ефективності макроекономічного регулювання розвитку [Текст] / В. В. Микитенко // Актуальні питання забезпечення стійкого розвитку національного господарства (23.10.2015 – 26.10.2015 р.). – Кременчук: Кременчуцький національний університету імені Михайла Остроградського, Вид-во: Пресс-Лайн 2015. – 184 с. [С. 13 – 17].

6. Данилишин Б. М. Макросистемна еволюція української економіки [монографія] [Текст] / Данилишин Б. М., Микитенко В. В. – У 2 т. – Т. 2. – Київ: РВПС України НАН України, Вид-во ЗАТ «Нічлава», 2008. – 210 с.

7. Сталий людський розвиток: забезпечення справедливості: Національна доповідь [Текст] / Алимов О. М., Геєць В. М., Лібанова Е. М., Жулинський М. Г. та ін. // кер. авт. колективу Е. М. Лібанова / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. – Умань: Видавничо-поліграф. центр «Візаві», 2012. – 412 с.

8. Шкарлет С. М. Чинники генерування результативності технологій управління забезпеченням економічної безпеки у промисловості [Текст] / В. В. Микитенко, С. М. Шкарлет // Тріада національного відродження: наука – освіта – виробництво: Збірник наукових праць. / [О. М. Алимов, О. О. Демешок, В. Ю. Худолей, С. М. Шкарлет та ін.]; за науковою ред. д.е.н., проф. В. В. Микитенко. – Вип. 2. – Київ, МНТУ ім. акад. академіка Ю. Бугая, Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2012. – 144 с. [С. 11 – 16].

9. Демешок О. О. Нерівноважна система управління розвитком стратегічного потенціалу промисловості України: проектування та самоорганізація [Електронний ресурс] / О. О. Демешок, В. В. Микитенко // Економіка, управління, інновації: Електронне наукове фахове видання. – Житомир, вид-во Житомирського державного університету ім. І. Франка,

2013. - № 1 (9) – С. 40. – Режим доступу до статті: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2013_1_40.pdf.

10. Демешок О. О. Стратегічний потенціал промисловості України: проблеми та перспективи формування [монографія] [Текст] / О. О. Демешок. – НАН України; ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». – Київ: ДУ «ІЕПСР НАНУ»; Вид-во «В. С. Вишемирський», 2016. – 469 с.

11. Шкарлет С. М. Прикладний інструментарій прогнозно-аналітичної оцінки результативності управління розвитком реального сектору економіки [Електронний ресурс] / В. В. Микитенко, С. М. Шкарлет// Економіка, управління, інновації: Електронне наукове фахове видання. – Житомир, вид-во Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2015. – № 1 (17). – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_met a&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=eui_2015_1_23.

12. Стратегічний потенціал продуктивних сил регіонів України: Монографія [Текст] / [Алимов О. М., Бандур С. І., Данилишин Б. М., Дейнеко Л. В., Микитенко В. В. та ін.] / За ред. д.е.н., проф. Б. М. Данилишина. – Київ: РВПС України НАН України, 2009. – 424 с.

13. Микитенко В. В. Каскадний вектор децентралізації в Україні [Есе] / В. В. Микитенко / Економіст: міжнародний науковий та громадсько-політичний журнал [Електронний ресурс] – Науково-дослідний центр інновацій та конкурентоспроможності, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Київ: 2015. - Режим доступу: <http://ua-ekonomist.com/10117-kaskadniy-vektor-decentralizaciyi-v-ukrayin.html>

REFERENCES:

1. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniieiu storony, ta ievropejs'kym soiuzom, ievropejs'kym spivtovarystvom, inshoi storony [on Line]. – rezhym dostupu: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631.
2. Stratehiia staloho rozvytku «Ukraina – 2020» [on Line]. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
3. Alymov, O. M. Demeshok, O. O. Drahan, I. V. Lytsur, I. M. Mykytenko, V. V. (2016) *Mekhanizm stratehichnoho upravlinnia zabezpechenniam funktsionuvannia kaskadiv rehional'nykh sotsial'no-ekonomichnykh system*: [The mechanism of strategic management software operation stages of regional socio-economic systems], Derzhavna ustanova «Instytut ekonomiky pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku NAN Ukrainy», Kyiv, Ukraine.
4. Alymov, O. M. and Mykytenko, V. V. (2015) "Zbalansuvannia ta rozvytok real'noho sektoru ekonomiky: tsil'ovyy kontsept ta problemy ubezpechennia"; *Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh vchenykh ta studentiv: Suchasnyj stan rozvytku ekonomiky, upravlinnia ta reklamnoi diial'nosti Ukrainy*; Ivano-Frankivs'kyj universytet prava imeni Korolia Danyla Halyts'koho, Ivano-Frankivs'k, Ukraina.
5. Mykytenko, V. V. (2015) "Metodychnyj pidkhid do otsiniuvannia-prohnozuvannia rezul'tatyvnosti ta efektyvnosti makroekonomichnoho rehuliuвання rozvytku"; *Aktual'ni pytannia zabezpechennia stijkoho rozvytku natsional'noho hospodarstva*; Kremenchuts'kyj natsional'nyj universytetu imeni Mykhajla Ostrohrads'koho, Vyd-vo: Press-Lajn; Kremenchuk, Ukraina.
6. Danilishin, B. M. and Mykytenko, V. V. (2008) *Makrosistemna evolyuciya ukraïnskoï ekonomiki* [Macrosystem evolution of the Ukrainian economy], RVPS Ukraïni NAN Ukraïni, vidavnictvo ZAT «Nichlava», Kyiv, Ukraine.

7. Alymov, O. M. Heets', V. M. Libanova, E. M. Mykytenko, V. V. ta inshi (2012) *Stalyj liuds'kyj rozvytok: zabezpechennia spravedlyvosti: Natsional'na dopovid'* [Steady human development: providing of justice:]; ker. avt. kolektyvu E. M. Libanova; Instytut demohrafii ta sotsial'nykh doslidzhen' im. M. V. Ptukhy NAN Ukrainy. - Vydavnycho-polihraf. tsentr «Vizavi», Uman', Ukraina.

8. Mykytenko, V. V. and Shkarlet, S. M. (2012) "Chynnyky heneruvannia rezul'tatyvnosti tekhnolohij upravlinnia zabezpechenniam ekonomichnoi bezpeky u promyslovosti"; *Triada natsional'noho vidrodzhennia: nauka – osvita – vyrobnytstvo: Zbirnyk naukovykh prats'*; MNTU im. akad. akademika Yu. Buhaia, Kyiv, Ukraina.

9. Demeshok, O. O. and Mykytenko, V. V. (2013) "Nerivnovazhna systema upravlinnia rozvytkom stratehichnoho potentsialu promyslovosti Ukrainy: proektuvannia ta samoorhanizatsiia" [On Line]; *Ekonomika, upravlinnia, innovatsii: Elektronne naukove fakhove vydannia*; Zhytomyr's'kyj derzhavnyj universytet im. I. Franka, Zhytomyr, Ukraina. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2013_1_40.pdf.

10. Demeshok, O. O. (2016) *Stratehichnyj potentsial promyslovosti Ukrainy: problemy ta perspektyvy formuvannia* [Strategic potential of industry of Ukraine: problems and forming prospects], NAN Ukrainy; DU «Instytut ekonomiky pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku NAN Ukrainy», Kyiv, Ukraine.

11. Mykytenko, V. V. and Shkarlet S. M. (2015) "Prykladnyj instrumentarij prohnozno-analitychnoi otsinky rezul'tatyvnosti upravlinnia rozvytkom real'noho sektoru ekonomiky" [On Line]; *Ekonomika, upravlinnia, innovatsii: Elektronne naukove fakhove vydannia*; Vyd-vo Zhytomyr's'koho derzhavnoho universytetu im. I. Franka; Zhytomyr, Ukraina. - Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S

[21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=eui_2015_1_23.](#)

12. Alimov, O. M., Bandur, S. I., Danilishin, B. M., Dejneko, L. V., Mykytenko V. V. [ta in.], (2009) *Strategichnij potencial produktivnix sil regioniv Ukraïni* [Strategic potential of productive forces of regions of Ukraine], RVPS Ukraïni NAN Ukraïni, Kyiv, Ukraina.

13. Mykytenko, V. V. (2015) "Kaskadnyj vektor detsentralizatsii v Ukraini [Ese]"; *Ekonomist: mizhnarodnyj naukovyj ta hromads'ko-politychnyj zhurnal* [On Line]; Naukovo-doslidnyj tsentr innovatsij ta konkurentospromozhnosti, DU «Instytut ekonomiky ta prohnozuvannia NAN Ukrainy», Kyiv, Ukraina. - Rezhym dostupu: <http://ua-ekonomist.com/10117-kaskadnyj-vektor-decentralizatsii-v-ukrayin.html>.

ДАНИЛИШИН Б. М., МИКИТЕНКО В. В., ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ КАСКАДОВ РЕГИОНАЛЬНЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМ В РЕСУРСНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ

Сформировано, разработано и обосновано методическое обеспечение оценки-прогнозирования измерений результативности и эффективности макроэкономического регулирования развития каскадных форм организации производственно-хозяйственного, межрегионального и межотраслевого взаимодействия региональных социально-экономических систем в Украине. Его предложено реализовать по девяти замкнутым этапам встречного стратегирования и выполнения организационно-экономических, экономико-статистических и когнитивно-информационных процедур (то есть, «сверху» и «снизу»).

Доказано, что разработка действенного методического инструментария должна предусматривать развитие оригинальной мультиуровневой системы относительных показателей. К ней предложено

включить следующие обобщенные интегральные показатели: масштабы развитости стратегического потенциала промышленности; потенциала устойчивого развития; результативности осуществления инвестиционной деятельности; эффективности инновационных затрат на модернизацию; измерения социально-экономического неравенства развития каскадов; потенциал устойчивого человеческого развития. Признано, что их агрегирование при использовании коэффициентов весомости позволяет установить объективный уровень результативности и эффективности макроэкономического регулирования развития каскадного формата организации производственно-хозяйственного взаимодействия в Украине в ресурсных ограничениях.

Ключевые слова: каскады региональных социально-экономических систем; результативность и эффективность макроэкономического регулирования.

DANYLYSHYN B., MYKYTENKO V. DETERMINATION OF THE EFFECTIVENESS OF MACROECONOMIC REGULATION OF DEVELOPMENT OF THE CASCADES OF THE REGIONAL SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS IN RESOURCE RESTRICTIONS

It is formed, the methodical providing of evaluation-prognostication of measuring of effectiveness and efficiency of the macroeconomic adjusting of development of cascade forms of organization of productive and economic, interregional and inter-branch co-operation of the regional socio-economic systems is worked out and reasonable in Ukraine. Him it is suggested to realize after nine reserved stages of meeting стратегування and implementation of organizationally-economic, statistical and informative procedures ("from above" and "from below").

It is well-proven that development of effective methodical tool must envisage development of the original multilevel system of relative indexes. To

her it is suggested to include the generalized integral indexes: scales of development of strategic potential of industry; to potential of steady development; to effectiveness of realization of investment activity; to efficiency of innovative charges on modernization; measuring of socio-economic inequality of development of cascades; potential of steady human development.

It is confessed that their aggregating for the use of coefficients of ponderability allows to set objective levels of effectiveness and efficiency of the macroeconomic adjusting of development of cascade format of organization of productive and economic co-operation in Ukraine in resource limitations.

Keywords: cascades of the regional socio-economic systems; effectiveness and efficiency of the macroeconomic adjusting.

Стаття надійшла до редакції 19.09.2016 р.

Авторська довідка

	Українською мовою	Англійською мовою
ПІБ/ Last name, first name	Данилишин Богдан Михайлович	Danylyshyn Bohdan
Науковий ступінь/ Scientific degree	Д.е.н.	doctor of Economics
Вчене звання/ Scientific rank	проф., академік НАН України	Professor, academician of NAS of Ukraine
Посада/ Position	завідувач кафедри регіоналістики і туризму	head of the Department of regional science and tourism
Установа/ Establishment	Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана	Kyiv national economic University named after Vadym Hetman

	Українською мовою	Англійською мовою
ПІБ/ Last name, first name	Микитенко Вікторія Володимирівна	Mykytenko Victoria
Науковий ступінь/ Scientific degree	Д.е.н.	doctor of Economics
Вчене звання/ Scientific rank	проф.	Professor
Посада/ Position	головний науковий співробітник	chief researcher
Установа/ Establishment	ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»	State institution "Institute of Environmental Economics and Sustainable Development of NAS of Ukraine»